

За результатами проведеного дослідження фінансової безпеки України за напрямками бюджетної, грошово-кредитної, валютної, боргової безпеки за період 2000 - 2014 р.р. сформульовані наступні висновки:

1. Стан фінансової безпеки держави у цей період приймає чотири рівні:

- нормальний (індикатори у межах порогових значень);
- критичний (хоча б один з індикаторів перевищує порогове значення);
- передкризовий (перевищуються порогові значення більшості індикаторів);
- кризовий (перевищуються порогові значення всіх індикаторів).

Проведене дослідження свідчить про те, що на протязі всього періоду дослідження фінансова безпека України знаходилась на недостатньому рівні. У період 2000 - 2013 р.р. рівень переважно передкризовий, у 2014 р. - кризовий.

2. Результати дослідження свідчать про те, що в Україні практично відсутній реально діючий механізм моніторингу і виправлення негативних проявів фінансової безпеки держави. Розробити і використовувати такий механізм - життєво необхідно для України.

3. Негативний стан фінансової безпеки України на протязі тривалого періоду - це свідчення неякісного виконання своїх функцій державними службовцями фінансового сектору управління. На часі актуальна для всіх органів управління дія сучасної ефективної системи підбору, призначення, мотивації і посадових переміщень державних службовців.

УДК 336

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

Ковальчук В. А.

Однією з головних проблем глобалізації фінансових ринків є розвиток процесів легалізації («відмивання») доходів, отриманих злочинним шляхом. Організовані злочинні угруповання, використовуючи слабкість національних механізмів регулювання фінансової системи, здійснюють операції з переведення та переміщення активів через національні кордони з метою приховування джерел походження коштів, їх власників та механізмів контролю над ними. В таких умовах суттєву шкоду фінансовим установам можуть нанести дії їх клієнтів з сумнівними активами, оскільки вони є джерелом репутаційного та юридичного ризиків [4].

Тому високої актуальності набуває удосконалення методичного і практичного забезпечення процесу протидії легалізації злочинних доходів з використанням фінансових установ. Вирішення даної наукової задачі вимагає розвитку та впровадження сучасних інформаційних систем і технологій в процес здійснення фінансового моніторингу.

Враховуючи значну кількість фінансових операцій, що проходять через фінансові установи, актуалізується проблема автоматизації процесів фінансового моніторингу. Тому низка дослідників [1, 2, 3, 3] зазначає, що важливим є за-безпечення працівника, який проводить фінансовий моніторинг, можливістю оперативного контролювати операції, що проводяться філіями (відділеннями).

Надзвичайно важливим для забезпечення оперативності при виявленні операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, та дієвості системи боротьби з легалізацією злочинних доходів у цілому є побудова сучасних механізмів обміну інформацією між суб'єктами первинного фінансового моніторингу та Держфінмоніторингом України.

Значною проблемою залишається недостатня оперативність надходження інформації про фінансові операції від суб'єктів первинного фінансового моніторингу, які не є банками. Головною причиною цього є відсутність механізмів подання інформації в електронному вигляді.

Запровадження системи подання інформації в електронному вигляді Держфінмоніторингу України суб'єктами первинного фінансового моніторингу, які не є банками, вже на даному етапі має стати стимулом для підвищення загального рівня автоматизації процесів внутрішнього фінансового моніторингу.

Іntenсивність фінансового моніторингу як процесу відслідковування джерел походження доходів визначають порогові суми й ознаки проведення обов'язкового й внутрішнього фінансового моніторингу для окремих груп фінансових установ.

За існуючих ознак сумнівності фінансових операцій, які законодавчо визначені для організації внутрішнього фінансового моніторингу, очевидним є складність їх обґрунтування й обрання, оскільки в умовах ринкової економіки фактично неможливим є доведення заплутаного або незвичного характеру фінансової операції чи сукупності пов'язаних між собою фінансових операцій, що не мають очевидного економічного сенсу або очевидної законної мети, а також невідповідності фінансової операції характеру та змісту діяльності клієнта, без проведення фактичної перевірки наведених даних.

Розвиток інформаційних технологій системи державного фінансового моніторингу потребує вирішення низки проблем, а саме:

- створення правової основи для функціонування системи моніторингу, захисту інтересів громадян та суб'єктів підприємницької діяльності, підвищення відповідальності за порушення їх прав;

- створення ефективних систем електронного обміну інформацією між банками, митними та податковими службами, іншими правоохоронними органами державної системи реєстрації транспортних засобів, будівель і споруд, баз даних комунальних платежів і т.д.

- вдосконалення систем захисту електронної інформації. Необхідно відзначити, що в системі державного фінансового моніторингу всі незаконні електронні операції досить легко скануються, контролюються і відслідковуються, що можна вважати додатковою гарантією безпеки.

Отже, впровадження інформаційних технологій сприятиме розвитку та ефективній організації фінансового моніторингу для успішного ведення сучасних управлінських процесів на базі необхідної актуальної інформація, яка надається в зручному для моніторингу та аналізу вигляді і, при цьому, в реальному масштабі часу. Доступність такої інформації дозволяє як оцінювати поточний стан справ, так і робити прогнози на майбутнє, отже, приймати більш зважені і обгрунтовані рішення.

Література:

1. Кріп Г. М. Аудиторський контроль у системі заходів протидії і легалізації економіки // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ.– 2009.– №2. – С. 1–9.
2. Куришко О. О. Особливості розвитку системи фінансового моніторингу в Україні / О.О. Куришко // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 1 (127). – С. 267–275.
3. Литвиненко А. Н., Ковалева Е. Ю. Легализация (отмывание) доходов, полученных преступным путем: учебное пособие в схемах. – СПб.: Знание, ИВЭСЭП, 2004. – 62 с.
4. Максимчук Р. Ф. Проблеми легалізації доходів в сучасних умовах / Р. Ф. Максимчук // Економіка. Управління. Інновації. – 2013. – № 2 (10). – С. 49-55.
5. Москаленко Н.В. Фінансовий моніторинг як інструмент економічної безпеки // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ.– 2009.– №1. – С. 1–7.

УДК 005.336.4

ЗАХИСТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Кожушко О. В., Понікаров В. Д.

Сьогоднішній світ характеризується процесами глобалізації та формуванням нових геополітичних структур, що зумовлює посилення загроз політичного, військового, інформаційного та, звичайно, економічного характеру для молодих незалежних країн. Тому в процесі європейської інтеграції самозбереження та прогресивний розвиток України як суверенної держави багато в чому залежить від здійснення цілеспрямованої політики